

Årsberetning for Rudersdal Museer 2022

Af museumschef Anja Olsen

På Rudersdal Museer ser vi tilbage på et år med mange glade gæster og mange gode samarbejder. Det blev til flere udstillinger bl.a. om den tidlige middelalder, om Magasin i Rudersdal, om jægerstenalderfolkets liv, om klimaforandringer, om Rudersdals oversete kvinder, Tour de France og meget mere.

Ved årets begyndelse satte vi os tre mål for året: Matthias Moths historie og betydning skulle kendes af flere, Vedbækfundene skulle sætte fokus på klimaforandringer og Historisk Arkiv skulle sikre, at lokalhistorien kom ud til borgerne. Vi nåede alle tre mål! På DR's P1 konkluderede Adrian Hughes i "Klog på Sprog" fredag den 12. august, at "Matthias Moth var for ordene, hvad Thygo Brahe var for stjerne". Efter Historiske Dage ved omkring 2.500 gæster, at der var en fjord i Vedbæk for 7.000 år siden og at der levede sumpskildpadder. Og Historisk Arkiv har i årets løb fortalt historier i Birkerød, Holte, Vedbæk, Nærum, Ebberød og Søllerød. Vi er meget stolte over, at vi lykkedes med alle tre mål og er ganske godt tilfredse med årets indsats!

Historiske dage

*Bondepigen fra
Nærum*

Denne årsberetning minder os om alle de glade gæster, der har fået en god oplevelse på - eller med - Rudersdal Museer. Alle dem, der har mødt den 1.000 år gamle "Bondepige fra Nærum" og nu ved, at Valdemar den Store også betød noget her, hvor vi bor. Alle de skønne børn, der har studeret Vedbækfundene og ved, at de levede på naturens præmisser. Alle dem, der opdagede, at Rudersdals historie er fuld af kvinder, der fortjener en plads i historien. Og alle dem, der har læst i Moths glosebog og mærket historiens vingesus på Mothsgården.

Rudersdal Museer er stærkt afhængig af et velfungerende samarbejde og lokal opbakning for at lykkes med at skabe oplevelser med historien. Og vi har heldigvis mange gode samarbejdspartnere. Jeg vil gerne takke alle, der hjælper os og Rudersdals historie med at skabe værdi i verden.

INDKOMNE GENSTANDE

Som alle tidligere år modtog Rudersdal Museer og Historisk Arkiv også i 2022 mindre donationer af genstande, gamle familiefotos, arkivalier og udklip, som sikrer vores historie for fremtiden. Rudersdal Museer og Historisk Arkiv er meget taknemmelige for den opmærksomhed og omsorg for historien, der ligger bag alle afleveringerne. Nedenfor nævnes nogle de genstande og arkivalier, der er indkommet i løbet af året.

*Væv fra
Andreas G.
Jensens væveri*

Den største genstand, som Rudersdal Museer modtog i 2022, var en 400 år gammel Jacquardvæv i fin stand. Væven har senest været brugt på Andreas G. Jensens væveri, der fra 1927 lå på Høsterkøbvej 44. På grundlag af gamle mønstertegninger medbragt fra sit hjem i Vonsild og aftegninger af eksisterende vævninger i Nationalmuseets samlinger, kunne Andreas G. Jensen og hans søn, Kåre Lindelof Jensen, genoptage teknikken beiderwand. Værkstedet leverede således fra 1930'erne og frem til 1970'erne vægtæpper til tidens boligindretning. Håndvæven havde sammen med en del andre genstande været udstillet og brugt på Tekstilmuseet, som er en del af Museum Midtjylland i Herning. Men nu er genstanden kommet hjem til Rudersdal og fortæller historien om Birkerødegnen som hjemsted for kunstnere og kunsthåndværkere.

*Harald
Falck-Rasmussen*

I september modtog Rudersdal Museer endnu et maleri med motiver fra det gamle Trørød af maleren og antikvitetshandleren Harald

Maleriet har titlen "Krogholmgaard" og illustrerer, hvordan den sydlige del af kommunens sidste landsby tog sig ud i slutningen af 1940'erne. (RM)

Falck-Rasmussen. Falck-Rasmussen boede i den gamle skole i centrum af Trørød og har malet en stribe smukke og farverige billeder af bylivet i Trørød. Motivet er denne gang af markerne, som i 1947 lå helt op til centrum af den gamle landsby, der snart skulle opluges af villabebyggelse. Gården til venstre er Langagergård og midten ses Krogholmgård. Begge gårde ligger der endnu, men helt omgivet af villaer.

*Alexander
Klingspor*

I december fik Rudersdal Museer en tidlig julegave i form af et maleri udført af Alexander Klingspor. Klingspor var en dygtig kunstmaler, der udstillede sammen med kunstnergruppen Kammeraterne på Den Frie Udstillingsbygning. Samtidig var han højt skattet tegnelærer på Holte Gymnasium, Faktisk er maleriet en gave fra en tidligere elev, hvis far har købt maleriet i midten af 1900-tallet. Overdragelsen af maleriet kom i stand ved, at giveren henvendte sig til borgmester Ann Sofie Orth, som medvirkede til overdragelsen til museet.

Her ses både forsiden og bagsiden af maleriet. På bagsiden kan man ane et overmalet portræt. Muligvis er det et tidligt selvportræt af Alexander Klingspor. (RM)

Mogens Funchs boghandel da den i 1976 stadig lå på Kongevejen overfor rådhuset. (HA)

*Carsten
Pramming*

Blandt de større afleveringer til Historisk Arkiv kan nævnes en aflevering fra Søllerøds nok mest produktive revy og viseforfatter, Carsten Pramming. Afleveringen består af hundredvis af sangtekster og manuskripter. Gennem over 40 år arbejdede Carsten Pramming med forestillinger fra 1970'erne til 2010'erne. Hans tekster fra Vedbæk Revy "Bare damer"-forestillinger og meget andet giver et underfundigt blik på samtiden.

*Mogens Funchs
Boghandel*

Efter 90 år i Holte lukkede Mogens Funchs Boghandel i august 2022. Efter afviklingen af forretningen donerede Dorte Funch, der er 3. generation i Mogens Funchs boghandel og forretningens sidste ejer, effekter, bøger og arkivalier til Historisk Arkiv og Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen. Den store aflevering er en god dokumentation af de mange års boghandel i Holte. Mogens Funchs boghandel åbnede på Kongevejen i 1933 og flyttede i 1976 til sin endelige placering i det nyopførte Holte Midtpunkt. Gennem mange år spillede Mogens Funch selv en stor rolle i det lokalhistoriske arbejde ved sit medlemskab af bestyrelsen for Historisk-topografisk Selskab for Søllerød Kommune. Det er derfor ikke alene en historie om en boghandel, men også en historie om et lokalhistorisk engagement, der nu er kommet på arkiv.

UDSTILLINGER

*Hønsefarmeren,
der cyklede
Tour de France*

I anledningen af, at verdens største cykelløb kom til Danmark, arrangerede Rudersdal Biblioteker den 7. maj et foredrag med Tour de France-kommentatorerne Dennis Ritter og Rolf Sørensen. Historisk Arkiv var medejer af et foredrag om den lokale cykelrytter "Hønsefarmeren fra Høsterkøb" Hans E. Andresen. Udover flere store sejre og en flot karriere på cykelbanerne om vinteren, udmærkede Hans E. Andersen

sig ved at være den første dansker, der gennemførte Tour de France. Det gjorde han i 1958, hvor ruten var særlig hård, da de over 4.600 km skulle tilbagelægges på 22 dage og helt usædvanligt uden en eneste hviledag. Inden sin død i 2014 afleverede Hans E. Andresen sin store samling af fotos og udklip til Historisk Arkiv. Dette materiale dannede baggrund for både foredrag og en udstilling om Hans E. Andresen og andre lokale cykelryttere, der blev sat op på Hovedbiblioteket I Birkerød.

Hans E. Andresen (th) og Kaj Alan Olsen ved Tour de France i 1958. Af de i alt fire danske cykelryttere, der deltog i 1958, var Hans E. Andresen den eneste, som gennemførte løbet. (HA)

Birkerød Bio
100 år

Samme måned, den 14. maj, kunne Historisk Arkiv, i samarbejde med Birkerød bio og Birkerød lokalhistoriske Arkiv og Museum, åbne en plancheudstilling i forbindelse med biografens 100-års jubilæum. I biografens foyer og café kunne biografgæsterne blive klogere på biografens historie fra dengang kroejeren åbnede sin første biograf og en billet kostede 15 øre.

De oversete
kvinder

Den kulturhistoriske festival Golden Days havde i 2022 temaet ”Queens” og under denne overskrift blev der sat fokus på kvindeskikkelser, som har sat deres aftryk på historien. Blandt festivalens projekter var opstillingen af 49 piedestaler på Kongens Nytorv i København over kvinder, der fortjener et monument. En af disse piedestaler skulle repræsentere en kvinde fra Rudersdal. Det gav anledning til, at Historisk Arkiv i samarbejde med Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen og Birkerød Lokalhistoriske Forening udarbejdede en oversigt over Rudersdals glemte eller oversete kvinder, der fortjener en synlig plads i historien. Ud fra listen valgte Rudersdal Museer i samarbejde med Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen og Birkerød lokalhistoriske forening, en håndfuld personer, som festivalens styregruppe kunne vælge ud fra. Det endelige valg faldt på Tove Ditlevsen, der boede i en villa på Bistrupvej 44 i perioden 1951-1962. Perioden i Birkerød var på mange måder en atypisk periode i Tove Ditlevsens liv. Det var en relativt rolig periode, hvor hun fokuserede på livet som husmor, langt væk fra hovedstadens fristelser. Forfattermæssigt var det også en produktiv periode, hvor hun både skrev flere romaner og startede sin berømte 20 år lange karriere som brevkasseskribent for Familie Journalen.

Tove Ditlevsen

I forbindelse med opstillingen af Golden Days piedestalen på Majpladsen i Birkerød kunne man også se Historisk Arkivs plancheudstilling ”De ville frem – betydningsfulde kvinder fra Rudersdals historie”. Udstillingen portrætterede ni udvalgte kvinder, der har gjort indtryk lokalt eller nationalt. De portrætterede kvinder var: Kvinden med barnet på svanevingen, en kvinde fra jægerstenalderen. Dronning Sophie Amalie, kvinden bag Dronninggård og Hørsholm godser. Thora Esche, der kæmpede for udsatte kvinder og oprettede pighjemmet Skovly i Gl. Holte. Hanne Nielsen, mejeripioneren fra Øverød. Ville Friis, Birkerøds første kvindelige lokalpolitiker. Inge Lehmann, der blev verdensberømt seismolog og havde sommerhus ved Søllerød Sø. Sophy Christensen, der var møbelsnedkermester. Tove Ditlevsen, forfatter og brevkasseskribent, der boede i Birkerød. Piedestalen over Tove Ditlevsen stod på Majpladsen fra den 12.-18. september og udstillingen stod fra 2. september til 21. september.

Udstillingen: "De vilde frem" på Majpladsen i Birkerød ved af statuen af Henrik Gerner. (RM)

Den 10. februar åbnede udstillingen "Dengang Valdemar den store var lille" på Mothsgården. En udstilling målrettet de 3 til 6-årige med en historie om Valdemar den Store hans opvækst. Udstillingen var udlånt af Museum Vestsjælland. Fortællingen om middelalderen blev siden suppleret med udstillingen "Valdemar, Absalon og Bondepigen fra Nærum", der satte fokus på de geopolitiske forhold i tiden omkring Valdemar den Store og på, hvordan livet i Nærum var på denne tid. Som noget ganske

særligt og meget spændende viste udstillingen de arkæologiske fund fra middelalderkirkegården ved Wesselsminde i Nærum. Til udstillingen blev der lånt arkæologisk materiale fra både Museum Nordsjælland og fra Kroppedal Museum, som begge har foretaget udgravninger ved Wesselsminde. Det skønnes, at der på kirkegården i den tidlige middelalder blev begravet 5-600 mennesker. I udstillingen var også en sølvskat fra omkring år 1200, som blev fundet i Nærum i 1979. Sølvskatten blev udlånt af Nationalmuseet.

"Bondepigen fra Nærum" er et næsten komplet bevaret skelet af en i kvinde i begyndelsen af 20'erne, som var begravet på den tidlige middelalderlige kirkegård på markerne syd for Nærum ved det nuværende Wesselsminde. (RM)

BYVANDRINGER OG FOREDRAG

De fem forbandede år

Reprise Teateret i Holte inviterede to gange i løbet af maj Historisk Arkiv til at præsentere genstande og billeder fra samlingen af effekter fra den lokale østfrontfrivillige Mogens Peer Manthey-Wagner. Det skete ved to særvisninger af filmen "De forbandede år 2". Blandt filmens mange temaer fra besættelsestiden er netop en historie om en af de op mod 6.000 danskere, der meldte sig til tysk krigstjeneste under Frikorps Danmark. Historien er på den måde parallel med virkelighedens historie om Manthey-Wagner fra "Det hvide palæ" i Nærum, der meldte sig til frikorpset i sommeren 1941. Men i modsætning til filmens fiktive frikopsmand kom Manthey-Wagner ikke hjem fra østfronten. Han faldt i 1944 under tilbagetoget fra Leningrad. Filmen og museets genstande er med til at sætte fokus på en vigtig og tragisk historie om unge mænd, der på trods af at de alle så sig selv som patrioter, endte som landsforæddere i tjeneste for det nazistiske Tysklands udryddelseskrig.

Byvandring i besættelsestidens Holte

Besættelsestiden var igen emnet, da Historisk Arkiv i forbindelse med befrielsesdagen den 5. maj for første gang kunne tilbyde en byvandring rundt i besættelsestidens Holte. Holtes historie er fyldt med dramatiske og overraskende begivenheder fra besættelsesårene lige fra sabotageaktioner til historien om, at de unge studenter på Holte Gymnasium kunne bytte sig til skarpladte våben for cigaretter hos de soldater, der bevogtede jernbanen. Det var også i Holte, at en af besættelsestidens mest omdiskuterede begivenheder fandt sted, nemlig modstandsfolks likvidering af frisørægteparret Nielsen i Geels Skov. Aktionen er siden blevet omdiskuteret, fordi den fandt sted to dage efter befrielsen.

SAMARBEJDER OM RUNDVISNINGER

Dronninge- runden

Som en del af det samarbejde, museet har med kulturaktører i Gentofte, Gladsaxe og Lyngby-Taarbæk kommuner omkring Golden Days festivalen, blev turen "Dronningenrunden" arrangeret. Det var to busture, der tog de deltagende rundt til steder i de fire kommuner, der har relation til markante kvinder fra historien. På turene var der bl.a. indlagt stop på Mothsgården, hvor der var forfriskninger og historier om de stærke kvinder i og omkring Søllerød i 1600-tallet.

Der er en stor lokal interesse for de historiske omgivelser, og Rudersdal Museer værdsætter de mange gode samarbejder og den gode opbakning. Blandt Rudersdal Museers mange andre lokalhistoriske formidlingstiltag i årets løb kan nævnes den velbesøgte tur til jægerstenalderens bopladser som Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen arrangerede 29. april.

Alsang opstod i de første år af besættelsen. Den 1. september 1940 blev der arrangeret et landsdækkende alsangsstævne, som både foregik i Fælledparken og rundt omkring i landet, som her på Holte Gymnasium. (HA)

Rundvisninger ved Historisk Arkiv

Den 14. maj stod Historisk Arkiv for en udsolgt gentagelse af den altid velbesøgte rundvisning på det gamle Ebberødgård. I september viste Historisk Arkiv rundt på Søllerød Kirkegård i forbindelse med Søllerød Kirkes Kirkecafeer. Et andet nyt byvandningskoncept var en historisk rundtur i det gamle Vedbæk, der blev gennemført 27. oktober. Historisk Arkiv var igen i 2022 også med til den historiske læseklub omkring bogserien 100 Danmarkshistorier. Læseklubben drives i samarbejde med Rudersdal Biblioteker.

Fastelavn, halloween og juletræstænding

Foruden gode samarbejder med Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen og Birkerød Lokalhistoriske Forening, har Rudersdal Museer også et tæt samarbejde med Søllerød Grundejerforening om aktiviteter på Mothsgården. Fastelavn, halloween og juletræstænding er blevet fast tradition, og grundejerforeningens frivillige er med til at sikre, at det er gode hyggelige oplevelser for hele familien. Og alle i hele Rudersdal er naturligvis inviteret med.

Arkivar Morten Meinert Jensen viser rundt på Søllerød Kirkegård den 13. september 2022. (Søllerød Kirke)

JUL PÅ MOTHSGÅRDEN

Julen er en ganske særlig tid, hvor hyggelige gode oplevelser er i højsædet. På Mothsgården er der gode muligheder for at skabe netop dette. I år åbnede udstillingen "Hvad du ønsker skal du få" med historien om julehandel og de lokale afdelinger af Magasin. I særudstillingsfløjens bagerste rum dækkede Jette Frölich det smukkeste julebord. Til årets juletræstænding kom Annette Heick og sang julen ind. Det blev meget stemningsfuldt for de omkring 500 fremmødte. Der var meget stor interesse for udstillingerne og oplevelserne på Mothsgården i december, og det er helt på sin plads at rette en særlig tak til Jette Frölich, Annette Heick og Søllerød Grundejerforening for generøs opbakning.

Nissejagt og Vedbækfundene

Traditionen tro myldrede nisserne frem i Vedbækfundenes udstillinger i december, og årets nissejagt satte ind. Nissejagten blev afviklet i samarbejde med Kunsthallen Gl. Holtegaard, som havde tegnekonkurrence og jagt efter Gammel Nisses ting i barokhaven. Arrangementet afholdtes både for børn, som kommer på besøg med deres familie samt for børnehaver og skoleklasser. Børnehaverne kommer fra både Rudersdal Kommune, i Gentofte Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune og Hørsholm Kommune. Nissejagten er blevet en tradition for mange skoler og institutioner og en god måde at få børn til at opdage Vedbækfundene på. De kommer som regel tilbage for at opleve historien om Vedbækfundene på et senere tidspunkt. I alt 599 børn deltog i nissejagten.

Der var god stemning, da Annette Heick sang julen ind på Mothsgården den første søndag i advent. (RM)

HISTORISKE DAGE

Rudersdal Museer havde en stand på Historiske Dage, 26. og 27. marts i Øksnehallen. En meget flot placering satte fokus på Vedbækfundene, og hvor vigtige fund de er. På standen var en "samtalegrav" bestående af et billede på gulvet i naturlig størrelse af graven med "Kvinden med barnet på svanevingen", som hun kunne have set ud ved gravlæggelsen. De besøgende fik historierne om jægerstenalderfolket i Vedbæk og en invitation til at besøge udstillingerne på Vedbækfundene og på Mothsgården til halv pris. Og hvis de besøgende kunne gætte, hvilket dyr, der levede i Vedbæk i Jægerstenalderen, fik de en chokoladeskildpadde. Det var ikke nemt. Rudersdal Museer stod også for nogle indslag på scenerne. Museumschef Anja Olsen interviewede både seniorforsker Morten Fischer Mortensen fra Nationalmuseet, som fortalte om, hvordan pollen, insekter og plantedele fundet i søer og moser kan gøre os klogere på fortidens klima, og forskningschef Lasse Sørensen fra Nationalmuseet, som fortalte, om den store betydning jægerstenaldergravene fra Vedbæk har både nationalt og internationalt. Og så havde Rudersdal Museer fået Adrian Hughes til at interviewe "Matthias Moth" på scenen. Det var skuespiller Rasmus Iversen, der også spiller Matthias Moth i udstillingerne på Mothsgården, der havde iført sig kostume og attitude som Matthias Moth. Det blev et rigtig godt indslag, der siden førte til en temaudsendelse i radioprogrammet "Klog på sprog" om Matthias Moth og den første danske globebog.

Leder af Vedbækfundene, Anne Birgitte Gurlev, i samtale med interesserede vedbækborgere til Vedbæk Havnedag den 14. august 2022. (RM)

ANDRE ARRANGEMENTER

Hop og Rock

På skolernes festival "Hop og Rock" 2. maj valgte Rudersdal Museer at formidle jægerstenalder og bueskydning. Ca. 1.300 børn besøgte Vedbækfundenes stand, hvor bueskydning var en populær aktivitet.

Holte Dagen

Den 21. maj blev Holte Dagen afholdt for første gang, og Rudersdal Museer var naturligvis med. Sammen med Erhvervsforeningen serverede Rudersdal Museer smagsprøver på Moths øl og fortalte om Rudersdal Museers tilbud.

Nærum kulturdag

Som de foregående år var Rudersdal Museer med til planlægningen og gennemførelsen af den tilbagevendende Nærum Kulturdag. Det skete i samarbejde med Ung i Rudersdal, Rudersdal Bibliotekerne, Rudersdal kommunes kultursekretariat og Rudersdal Kulturparaply. Kulturdagen fandt sted den 10. juni, og Rudersdal Museer arrangerede historiske lege til børnene og ved Historisk Arkiv kunne lokalhistoriskinteresserede dykke ned i gamle fotos og arkivalier fra Nærum, samt deltage i en lokalhistorisk quiz.

Vedbæk Havnedag

Rudersdal Museer var også tilstede ved Vedbæk Havnedag den 14. august. Det var en varm dag med godt besøg. Særligt børnene blev tiltrukket af de mange skind som Rudersdal Museer havde taget med fra Vedbækfundene og på den måde lærte de om, hvor varmt det var, hvor højt vandet stod og hvilke dyr, der levede i Vedbæk for 7.000 år siden. De voksne var mere tiltrukket af kolde smagsprøver på Moths øl og de gode historier om Birkerød Bryghus og Matthias Moth.

Åben boplads

Søndag den 4. september var der Åben Boplads på Vedbækfundene. Her kunne både børn og voksne deltage i bopladsens værksteder og lave ting, som dem stenalderfolket i Vedbæk har brugt. Hos flinthuggeren kunne børnene fremstille deres egen flintkniv, og der blev i de andre værksteder syet kaninskindspunge, lavet jægerstenaldersmykker og spækklamper af ler. I museets udstillinger var der vildsvinejagt og på gårdspladsen kunne børnene også prøve bueskydning.

Birkerød Kulturnat

På Birkerød Kulturnat 9. september var Rudersdal Museer også med. Historisk Arkiv præsenterede Golden Days udstillingen "De ville frem" om de oversete kvinder, og de mange skind fra Vedbækfundene tiltrak børnene, der fik historien om jægerstenalders dyr. Omkring 300 besøgte Rudersdal Museers stand på Kulturnatnatten og en del fik her information om det kommende høstmarked på Mothsgården, som de efterfølgende besøgte.

Smag på Rudersdal

Den 11. september var der høstmarked på Mothsgården. Ideen om et høstmarked startede år tilbage med et ønske om at sælge de mange

Gårdspladsen på Mothsgården var fyldt med boder med lækre smagsprøver ved efterårets høstmarked den 11. september 2022. (RM)

gode lokalhistoriske bøger, som Rudersdal Museer, Birkerød Lokalhistoriske Forening og Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen har på lager. Det har tidligere år været en stor succes, hvor mange bøger er kommet hjem i stuerne. I år supplerede vi markedet med lokale producenter og leverandører, og derfor var det naturligt, at kalde høstmarkedet for ”Smag på Rudersdal”. Frydenlund, Holte Vin, Birkerød Bryghus var blandt andet med, og det blev en rigtig fin dag med mange gode tilbud og god omsætning i alle boder.

Vedbæk kulturnat

Til den nystartede Vedbæk Kulturnat den 29. september havde Historisk Arkiv en bod, hvor man kunne prøve sin viden om Vedbæks lokalhistorie og se billeder fra Historisk Arkivs samlinger. Historisk Arkiv holdt også et oplæg om Vedbæks historie med fokus på udviklingen fra fiskerleje til pendlerby. Det var en stor succes med mange nysgerrige besøgende.

Bæredygtigheds- dag

Lørdag den 1. oktober blev der afholdt Bæredygtighedsdag på Hovedbiblioteket i Birkerød med forskellige oplægsholdere. På dagen var der fokus på de menneskeskabte klimaforandringer, og hvordan livet går videre i fremtiden i en klimaforandret verden. Her bidrog Rudersdal Museer med oplægget ”Sumpskildpadder og pelikaner – vores virkelige varme fortid”. Oplægget handlede om de naturlige klimaforandringer fra istid til det varme klima for 7.000 år siden, hvor et stenalderfolk levede i Vedbæk.

HISTORISKE MONUMENTER

Arbejdet med de historiske monumenter i Rudersdal Kommune ligger i et Partnerskab mellem Rudersdal Kommune og de to lokalhistoriske foreninger, Birkerød Lokalhistoriske Forening og Historisk-topografisk Selskab for Søllerødegne. Alle monumenter tilses en gang om året af Rudersdal Museer i samarbejde med de to lokalhistoriske foreninger. Det fremlægges på Partnerskabsmøderne, når monumenterne har behov for vedligehold eller egentlig restaurering, og på møderne tages stilling til, hvordan der skaffes finansiering til monumenterne. Partnerskabet arbejder også med formidlingen af monumenternes historie.

Charlotte Amalie

I 2022 har Rudersdal Museer været tovholder på at indhente tilbud på og få restaureret Charlotte Amalie monumentet, som står i krydset ved Hørsholm Kongevej og Høsterkøbvej. Charlotte Amalie (1706-1782) var datter af Frederik den 4. Monumentet stammer fra slutningen af 1700-tallet. En del af toppen på Charlotte Amalie monumentet var revnet og skulle repareres med et tinbronce anker, og forsiden af monumentet var stærkt misfarvet af kemien i den guldmaling, som var påført monogrammet. Monumentet blev afrenset, og monogrammet blev påført bladguld, sådan som det har været oprindeligt.

Charlotte Amalie monumentet fint restaureret og med helt friskt bladguld. (RM)

Carl Michelsen

Hofjuveléer Carl Michelsens mindesten, som står ved Skodsborg Station, var et andet monument, der trængte til at blive restaureret. Mindestenen blev opsat i 1923 til minde om hofjuveléer Carl Michelsen (1853-1921). Han var medstifter af Skodsborg Kommunalforening i 1903 og en ivrig forkæmper for fredningen af Øresundskysten mellem Strandmøllen og Skodsborgbakken. Rudersdal Museer var ligeledes tovholder på restaureringen af Carl Michelsens mindesten. Der var der store huller i sandstenen, som skulle lukkes for at hindre vandindtrængen og yderligere frostsprængninger. Hullerne blev lukket med indfarvet mørtel i sandstenens farve, monumentet blev skånsomt afrenset ved håndafvaskning, og sandstenen blev slebet.

Port søjlerne

Endvidere blev kalkningen af Port søjlerne på Gl. Dronninggårds Allé genopfrisket. Port søjlerne blev restaureret i 2021, men kalken trængte til genopfriskning.

BYGGESAGER OG BEVARINGSVÆRDIER

Rudersdal Museer arbejder sammen med Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen og Birkerød Lokalhistoriske Forening i sager, der vedrører Rudersdal Kommunes bevaringsværdier. Der blev i 2022 behandlet ca. 196 nye byggesager og ca. 66 lokalplanforslag, lokalplaner, kommuneplaner, kommuneplantillæg og fredninger. Til dem blev der blev udfærdiget ca. 35 tilkendegivelser, indsigelser og høringssvar.

PROJEKT VEDBÆKFUNDENE

I marts blev kommunalbestyrelsen præsenteret for et borgerforslag om at undersøge muligheden for at finde en anden placering til det kommende museum for Vedbækfundene. Kommunalbestyrelsen imødekom borgerforslaget, og Rudersdal Museer har sammen med Byplan efterfølgende undersøgt, om det er muligt at bygge et museum et andet sted end på Helgas Høj 2 i Vedbæk. Der er mange begrænsninger i området omkring Maglemosen, hvor museet skal ligge for at leve op til visionen om, at Vedbækfundene flytter hjem. Det er dog lykket at finde en lille håndfuld alternativer, og disse alternativer er nu med i Kultur- og Fritidsudvalgets beslutningsgrundlag. Beslutning om placering af det kommende museum bliver efter planen truffet i 2023.

På tur i fortiden

Endnu før det kommende museum er bygget vil Rudersdal Museer gøre historien om Vedbækfundene og livet for 7000 år siden kendt. Derfor har Rudersdal Museer udviklet en tur, som man kan hente på

Rudersdal Museers app. Med hjælp fra GPS'en i mobiltelefonen kan man gå en tur i Vedbæk og Maglemosen og få historien om "Kvinden med barnet på svanevingen", "Den store jæger", "Familiegravene" og meget mere. Turen leder brugerne rundt i området, hvor fortidens mennesker har gået, jaget og boet, og giver en dramatiseret fortælling om, hvordan livet kunne have udfoldet for en af områdets mest berømte og velbevarede fund. Ruten er cirka fem kilometer lang, og den har otte stop, hvor fortællingen udfoldes. Den er beregnet til børn i skolealderen og barnlige sjæle i alle aldre, som holder af et anderledes syn på den verden, vi lever i.

App'en kan downloades på App-store og Google Play under navnet "Rudersdal Museer".

Eksempel fra Rudersdal Museers app, hvor man både kan finde oplysninger om kommunens monumenter og komme på tur med stenalderjægeren. (RM)

NØGLETAL

I 2021 havde Rudersdal Museer 9,2 årsværk. I 2022 var dette reduceret til 7,3 årsværk.

*Antal
ansatte/årsværk*

Samlet antal ansatte på Museet, inkl. tilkaldevikarer: 22

På Adm./Nyere tid/Mothsgården har der været:
4 ansatte samt 4 tilkaldevikarer

På Historisk Arkiv for Rudersdal Kommune har der været:
2 ansatte.

På Vedbækfundene har der været:
2 ansatte samt 10 tilkaldevikarer

For hele 2022 er der samlet præsteret arbejdstimer svarende til 7,3 årsværk.

BESØGSTAL

	Antal
Mothsgården	
Voksne	1435
Børn (individuelle)	176
Børnehaver/skoler	158
I alt	1769
Vedbækfundene	
Voksne	1972
Børn	3415
I alt	5387
Historisk Arkivet	
Personlig betjening	154
Mail, telefon	307
I alt	461
Arrangementer	
Der har i 2022 været afholdt 31 arrangementer	1067
Rudersdal Museer i alt 2021	8684
Hjemmesidebesøg	26.282
App-brugere	800
Facebook-følgere	1013

